

**Københavns kommune
Socialforvaltningen**

**Direktionsnotat af 21. maj 2010
Løbende revision for 2009**

1. Indledning

Som led i den løbende revision for 2009 har vi for udvalgte revisionsområder foretaget en indledende gennemgang af kommunens kontrolsystemer og forretningsgange, der er relevante for udarbejdelse og aflæggelse af årsregnskabet.

Det påhviler ledelsen at tilrettelægge kontrolsystemer og forretningsgange, der er betryggende efter kommunens forhold, og det påhviler revisor at gennemgå disse forretningsgange og interne kontroller som et led i revisionen af årsregnskabet.

For en generel beskrivelse af revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling mellem ledelse og revisor henvises til revisionsberetning af 24. februar 2009.

Vi skal for god ordens skyld gøre opmærksom på, at revisionen først kan anses for afsluttet, når vi har underskrevet erklæringen på årsregnskabet.

Formålet med denne rapport er, at opsummere de forhold, som er konstateret i forbindelse med vores revision indtil nu, og som, vi mener, bør komme til ledelsens kendskab. De opsummerede forhold er drøftet med de personer, som har ansvaret for de pågældende forhold. I tilknytning hertil er der, hvor det er skønnet nødvendigt, tillige fremsendt servicebreve til institutioner, afdelinger mv., som mere detaljeret beskriver vores observationer og anbefalinger.

Notatet er struktureret således, at vi har fremhævet en række forhold, som vi vil anmode om direktionens kommentarer til. De observationer, som vi anmoder om en besvarelse af, er angivet i skemaform. I skemaet er afsat plads til "Ledelsens kommentar".

I notatet omtales ligeledes en række forhold, som er tværgående for kommunen, men som er af væsentlig betydning for forvaltningen. For disse forhold har vi anmodet den ansvarlige forvaltningsdirektion om kommentarer.

De i rapporten nævnte forhold vil, under skyldig hensyntagen til ledelsens afhjælpning af vores observationer, blive indarbejdet i revisionsberetningen, som aflægges til Borgerrepræsentationen.

I henhold til proceduren for revisionsrapportering, som er besluttet af Borgerrepræsentationen 11. februar 2010, skal dette notat fremsendes til fagudvalget med direktionens kommentarer inden for 3 uger. Notatet er endvidere fremsendt til Økonomiforvaltningen.

2. Omfang og konklusion

Vi har gennemgået følgende revisionsområder:

Revisionsområde	Konklusion	Afsnit
Overordnet internt kontrolsystem	!	4.1
Afstemning og værdiansættelse af tilgodehavender, som er overdraget til Administrativ Borgerservice	!	4.2
Afstemninger i øvrigt	!	4.3
Forretningsgange på lønområdet	X	4.4
Forretningsgange sociale overførsler	!	4.5
Salg af pladser, juridisk-kritisk revision	X	4.6
Omkostningsdisponering og Betalingssystemer	X	4.7
Generelle it-kontroller	X	4.8
Institutionsbesøg	X	4.9

Symbol	Betydning
	Der er tale om graverende forhold, for eksempel i form af en sandsynlig lovovertrædelse eller en væsentlig tabsrisiko.
	Revisionsområdet vurderes som ikke betryggende, og der er behov for skærpet fokus fra ledelsen, da der er behov for væsentlige forbedringer. Afgørende/betydelige forhold hvor vi anbefaler hurtig handling
	Revisionsområdet vurderes som mindre betryggende, og der er behov for opmærksomhed fra ledelsen, da der er usikkerhed eller behov/mulighed for forbedringer.
	Revisionsområdet vurderes som relativt betryggende, og der er alene behov for forbedringer af mindre væsentlig karakter. Øvrige anbefalinger, herunder forhold der påvirker dagligdags aktiviteter.
	Revisionsområdet har ikke givet anledning til bemærkninger.

Som det fremgår af oversigten og bilag til rapporten, er der identificeret svagheder i flere af de gennemgåede revisionsområder i forvaltningen. Vi vurderer ikke, at disse svagheder kan medføre væsentlige fejl i det samlede regnskab for forvaltningen, men det er vores anbefaling, at ledelsen tager stilling til, om forretningsgangene og de interne kontroller skal styrkes på disse områder.

Ud over ovenstående revisionsområder har vi igangsat revisionen af:

- Generelle it-kontroller - brugeradministration
- Bogføringens tilrettelæggelse, herunder kontrol- og transaktionsspor og systemafstemninger
- Administrativ Borgerservice - opkrævning og inddrivelse af tilgodehavender
- Gennemgang af personsager på socialområdet
- Brugerbetaling
- Salg af pladser, finansiell revision
- Stikprøvevis gennemgang af omkostningsbilag
- Stikprøvevis gennemgang af lønsager
- Opfølgning på revisionsbemærkninger vedrørende 2008

Revisionen af disse områder er igangværende og er derfor ikke omfattet af denne rapport.

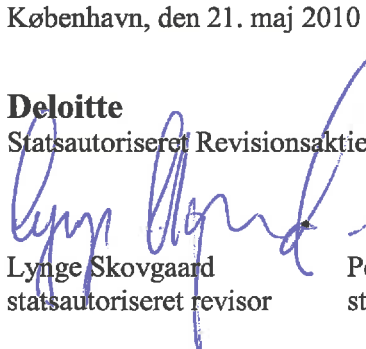
3. Afslutning

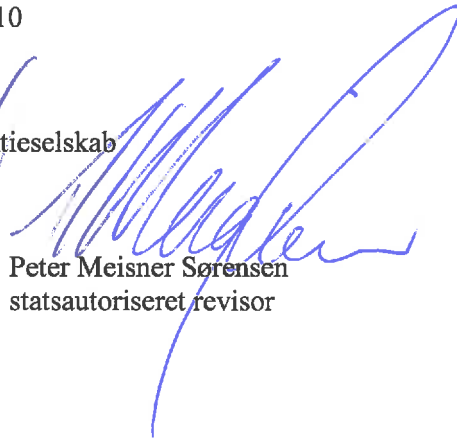
Vi anmoder om, at forvaltningen kommenterer vores observationer og anbefalinger i vedhæftede bilag til rapporten, og at disse fremsendes til os samtidig med fremlæggelse for udvalget, det vil sige inden for 3 uger.

Såfremt der er spørgsmål eller behov for drøftelse af de konstaterede forhold eller udbedring heraf, anmoder vi om, at henvendelse sker til revisor Bo Kajs på telefon 3610 2759 eller undertegnede.

København, den 21. maj 2010

Deloitte
Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

Lyng Skovgaard
statsautoriseret revisor

Peter Meisner Sørensen
statsautoriseret revisor

4. Observationer og anbefalinger

4.1 Overordnet internt kontrolsystem

Vi har gennemgået forvaltningens overordnede interne ledelsessystemer, specielt i relation til risikostyring og kontrolmiljø. Vores gennemgang er foretaget ved at indhente en beskrivelse fra forvaltningen af hvilke politikker, procedurer og systemer, der anvendes til sikring af økonomisk sund drift, pålidelige rapporteringssystemer samt overholdelse af love og øvrige regler. Disse har vi drøftet med forvaltningens ledelse og sammenholdt med vores observationer fra den øvrige revision.

Vores samlede vurdering af det overordnede ledelsessystem er, at der foreligger gode beskrivelser af forvaltningens ledelsesprincipper, og at der er tilrettelagt gode kommunikations- og opfølgningsmetoder.

Observationer, risici og anbefalinger

Risikostyringsproces	
Observation	Prioritet
Det er vores vurdering, at der er en løbende opmærksomhed på risici og en ad hoc baseret styring heraf. Der er imidlertid ikke tilrettelagt en formaliseret risikostyrings- og rapporteringsproces	
Risiko	
Risiko identificeres ikke eller prioriteres ikke hensigtsmæssigt	
Anbefalinger	
Vi anbefaler, at der udarbejdes en beskrivelse af forvaltningens håndtering af risici	
Ledelsens kommentarer og tiltag	
Socialforvaltningen har tidligere fremsendt en redegørelse om forvaltningens risikostyring. Forvaltningen vil supplere denne redegørelse med beskrivelse af en formaliseret risikostyrings- og rapporteringsproces.	
Ansvarlig	Tidsfrist
Tværgående Økonomikontor	Oktober 2010

4.2 Afstemning og værdiansættelse af tilgodehavender, som er overdraget til Administrativ Borgerservice (ABS)

Revisionsdirektoratets revision af årsregnskabet for 2008 medførte, at der blev taget forbehold i revisionspåtegningen på kommunens samlede årsregnskab 2008. Forbeholdet vedrørte forvaltningernes utilstrækkelige regnskabsmateriale til væsentlige balanceposter i årsregnskab 2008.

Økonomiforvaltningen anmodede på baggrund af forbeholdet kommunens revisorer om at vurdere kommunens balancekonti opdelt på kategorier med særlig vægt på tilgodehavender. Afrapporteringen fra Intern Revision og Deloitte blev forelagt for Økonomiudvalget 1. december 2009, pkt. 7, bilag 2 -

Revisorkollegiets opgørelse af den realøkonomiske værdi af tilgodehavende ved udgangen af 2008. Den indeholdt en række anbefalinger til Kultur- og Fritidsforvaltningens enhed for Optræning & Ejendomsskat. Enheden er senere overført til ABS. Anbefalingerne omfattede blandt andet, at ABS skulle tilrettelægge en procedure, således at de enkelte forvaltninger kunne afstemme deres tilgodehavender med ABS' registreringer. ABS skulle også udarbejde oplæg til brug for forvaltningernes nedskrivninger. Forvaltningerne skulle endvidere foretage en kortlægning af hvilke hjemmelsgrundlag, som forudsættes dokumenteret før opkrævning/inddrivelse påbegyndes. Vi kan supplerende oplyse, at Økonomiforvaltningen har udarbejdet forretningsgang omkring forvaltningernes værdiansættelse af tilgodehavender. Vi anser det for væsentligt, at der etableres det fornødne grundlag for afstemning og værdiansættelse af tilgodehavenderne og vil ved vores statusrevision påse, at forvaltningerne har sikret dette.

Vi har undersøgt, om der kan indhentes en bekræftelse fra SKAT på tilgodehavender, der er sendt til inddrivelse hos SKAT. Dette har ikke været muligt. Den manglende bekræftelse medfører risiko for, at tilgodehavender ikke inddrives som forudsat af kommunen, eller at indbetalinger, noteret i SKAT, ikke tilsvarende nedbringer kommunens tilgodehavende. Vi har anbefalet Kultur- og Fritidsforvaltningen, at der arbejdes på at kunne få en bekræftelse fra SKAT på tilgodehavenderne.

4.3 Afstemninger i øvrigt

Vi har gennemgået forvaltningens afstemninger af balancekonti pr. 31. juli 2009. Følgende punkter blev vurderet:

- Anvendes afstemningsloggen korrekt?
- Er forvaltningen ajour med sine afstemninger pr. 31. juli 2009?
- Opfyldes kravene til udarbejdelse af afstemninger?

Vores konklusioner er rapporteret til forvaltningen i notat af 29. januar 2010. Overordnet vurderede vi, at forvaltningens anvendelse af afstemningsloggen pr. juli 2009 ikke var tilstrækkelig i forhold til aflæggelse af årsregnskabet for 2009. Endvidere fandt vi en varierende kvalitet af de enkelte afstemninger, idet vi fandt 36 kommentarer til 29 af 44 gennemgåede afstemninger.

Vores undersøgelse var dog påvirket af, at forvaltningen ikke havde stillet krav om logning af pr. 31. juli 2009.

I de tilfælde, hvor afstemningerne ikke opfylder kravene ifølge rammebilaget, er årsagen i overvejende grad manglende dokumentation eller utilstrækkelig stillingtagen til åbne poster eller differencer.

Samlet konkluderede vi, at det umiddelbart var en udfordring for forvaltningen i at udbedre og kvalitetssikre regnskabsmaterialet med henblik på at sikre et effektivt styringsgrundlag og en tilstrækkelig dokumentation af forvaltningens regnskab for 2009.

Statusafstemninger	
Observation	Prioritet
<p>Ved vores gennemgang af statusafstemninger pr. 31. juli 2009 konstaterede vi en utilstrækkelig anvendelse af afstemningsloggen samt en varierende kvalitet af afstemningerne.</p>	
Risiko	
<p>Forøget risiko for fejlregistreringer i forvaltningens regnskab som følge af manglende identifikation og rettelse</p>	
Anbefaling	
<p>Vi anbefaler, at der fastholdes et ledelsesmæssigt fokus på tilfredsstillende afstemning og dokumentation af forvaltningens konti</p>	
Ledelsens kommentarer og tiltag	
<p>Socialforvaltningen fastholder i overensstemmelse med anbefalingen et ledelsesmæssigt fokus på afstemningsopgaven.</p> <p>Forud for regnskabsafslutningen afholdt socialforvaltningen sammen med KS informationsmøder med alle decentrale enheder med henblik på at opnå en bedre overholdelse af den nye forretningsgang for afstemning af balancekonti og gennemførte også rykkerprocedurer, når det konstateredes, at konti ikke var registreret som afstemt.</p> <p>På trods heraf var resultatet ikke tilfredsstillende på det tidspunkt fristen udløb pr.1. marts. Som nævnt i konklusionsnotat om balancekonti i forbindelse med regnskabsaflægningen har forvaltningen og KS derfor igen i april 2010 gennemført instruktion af alle enheder om afstemningsarbejdet og har fastsat en frist for afstemning af de sidste uafstemte konti ved udgangen af 2. kvartal.</p> <p>I henhold til den nye forretningsgang for afstemning af balancekonti skal der ske en kvalitetssikring. Denne opgave har forvaltningen bedt KS om at udføre.</p> <p>Socialforvaltningen har som tidligere oplyst med bistand fra KS iværksat et omfattende arbejde med at få afstemt en række balancekonti. Heri indgår balancekonti vedrørende udbetaling af børnebidrag, der anvendtes indtil opgaveoverdragelsen til Center for Sikringsydelse pr. 1. januar 2010. Forvaltningen er enig i revisors betragtninger om, at der skal gøres noget. Arbejdet med disse konti har vist sig mere omfattende end forudset og forventes først at kunne være afsluttet i 3. kvartal 2010.</p>	
Ansvarlig	Tidsfrist
Tværgående Økonomikontor og IT- og Ledelsesinformation	Fokus på afstemningsopgaven fastholdes løbende

4.4 Forretningsgange på lønområdet

Revisionen har omfattet vurdering og test af forretningsgangene for anvendelsen af det personaleadministrative system KMP OPUS Løn. Revisionen er baseret på en sammenholdelse mellem system-

ejers (KS') generelle retningslinjer for anvendelse af systemet og Socialforvaltningens egen forretningsgangsbeskrivelse på området. Vi har testet følgende væsentlige kontroller:

- Kontrol af indberetning af personstamdata til KMD-lønssystemet
- Kontrol af indberetning af variable løndata til KMD-lønssystemet
- Tilstedeværelseskontrol
- Ledelsesmæssigt tilsyn på lønområdet
- Behandling af fejlkonto vedrørende løn i KØR

Vi har konstateret, at Socialforvaltningen har udarbejdet en forretningsgangsbeskrivelse for lønområdet, som indeholder udførlig omtale af foreskrevne kontroller på en række områder. Det er dog vores vurdering, at der på flere områder bør ske forbedringer i udførelsen af de interne kontroller.

Forretningsgange - intern kontrol

Observation	Prioritet	X
<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentationen for kontrol af indberetninger af personstamdata til lønssystemet kunne ikke tilvejebringes eller bar ikke præg af, at materialet var kontrolleret. Disse forhold bevirker, at det ikke er dokumenteret, at der er udført kontrol. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentation for kontrol af indberetninger af variable løndelev til lønssystemet kunne i flere tilfælde ikke tilvejebringes. Dette bevirker, at det ikke er dokumenteret, at der er udført kontrol. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Det ved tilstedeværelseskontrollen anvendte materiale gør det vanskelig at konstatere fuldstændigheden. Dette bevirker, at kontrolformålet ikke opfyldes ved de valgte kontrolmetoder. Flere af kontrolmaterialerne indeholder endvidere ikke de foreskrevne underskriftspåtegninger. Manglende korrekt udførelse af tilstedeværelseskontrollen medfører forøget risiko for, at udbetales løn til personer, der fejlagtigt ikke er afgangsregistreret, eller at der udbetales løn til personer, der er fejlagtigt ansat. 		
<ul style="list-style-type: none"> • I flere tilfælde foreligger der ikke dokumentation for ledelsestilsyn, og i flere tilfælde fremgår det ikke, hvornår tilsynet har fundet sted, hvilke forhold tilsynet har omfattet, og hvilke eventuelle bemærkninger det har givet anledning til. Nævnte mangler bevirker, at det ikke er dokumenteret, at ledelsestilsyn faktisk har fundet sted og sikret, at procedurerne i forretningsgangen og de foreskrevne kontroller er gennemført som forudsat. 		

Forretningsgange - intern kontrol

Risiko

Manglende beskrivelser af kontrollerne og manglende kendskab til procedurerne kan medføre, at de fornødne kontroller ikke udføres.

Manglende udførelse af kontrollerne medfører en forøget risiko for, at der udbetales forkert løn eller løn til personer, der ikke er ansat i kommunen.

Anbefaling

Der bør gennemføres aktiviteter, som sikrer, at alle medarbejdere har kendskab til relevante forretningsgange. Endvidere bør de gældende instrukser og den tilknyttede overvågning sikre, at kontroller dokumenteres.

Ledelsens kommentarer og tiltag

SOF er enig i, at der skal ske en forbedret kontrol af indberetninger på lønområdet, samt at dokumentationen vedrørende ledelsestilsynet skal forbedres.

Det er SOFs opfattelse, at den af Intern Revision i deres notat anbefalede metode til tilstedeværelseskontrol (at de medarbejdere, der får løn, også er ansat), ikke er den mest relevante og fuldstændige metode. Der er kun en af Københavns Kommunes 7 forvaltninger, der anvender den anbefalede metode til tilstedeværelseskontrol.

Intern Revision har medgivet, at den anbefalede metode ikke nødvendigvis er den bedste, samt at den nuværende praksis, eventuelt med visse forbedringer, kan være tilstrækkelig. Desuden vil Intern Revision bringe dette punkt videre i deres rapport til Koncernservice med anbefaling om en fælles løsning for hele KK.

SOFs tiltag vedrørende forretningsgange - intern kontrol

SOF vil ændre den interne forretningsgang vedrørende kontrol af lønområdet samt sætte ekstra fokus på de ledelsesmæssige tilsyn. Der vil blive udarbejdet ændrede forretningsgange på kontrollen, samt sikre at ledelsesmæssige tilsyn foretages og dokumenteres. De nye forretningsgange vil foreligge 1. august 2010.

Ansvarlig

Tidsfrist

Ansvarlig for intern forretningsgang vedrørende kontrol af lønområdet: HR Administration. Tidsfrist 1. august 2010.

Ansvarlig for ændret forretningsgang for ledelsestilsyn: Tværgående Økonomi. Tidsfrist 1. august 2010.

Ansvarlig for tilstedeværelseskontrol: HR Administration. Afventer en løsning for hele Københavns Kommune.

Registreringspraksis	
Observation	Prioritet
Forvaltningen foretager manuelle registreringer på lønkonti, der tillige anvendes til automatiske registreringer fra lønsystemet.	
Risiko	
Dette medfører risiko for, at afstemning mellem bogføringen i KØR og registreringerne i lønsystemet vanskeliggøres.	
Anbefaling	
Det anbefales, at forvaltningen frem over anvender lønsystemet ved alle ændringer, der medfører konteringer i kommunens regnskab	
Ledelsens kommentarer og tiltag	
En opdeling af manuelle og automatiske posteringer vil betyde, at der skal oprettes et ekstra antal lønkonti. Som situationen er nu, kan de manuelle og automatiske posteringer let adskilles i KØR. SOF anser de nuværende afstemningsmuligheder for fuldt ud tilstrækkelige. Intern Revision har anført, at der som udgangspunkt ikke bør ske manuel bogføring på systemkonti. Revisionen erkender dog, at der, særligt i forbindelse med årsskiftet, er problemer med at undgå manuelle bogføringer. Revisionen vil anbefale KS, at der nedsættes en ekspertgruppe, der kan komme med et samlet løsningsforslag for kommunen.	
Ansvarlig	Tidsfrist
HR Administration.	Afventer en løsning for hele Københavns Kommune

4.5 Forretningsgange sociale overførsler

Indledning

Som led i den løbende revision af København Kommunes regnskab for 2009 har vi gennemført revision af udvalgte sociale områder under Socialforvaltningen. Revisionen dækker de områder, som er omfattet af den lovpligtige revision i henhold til revisions- og regnskabsbekendtgørelserne.

Revisionens tilrettelæggelse

Revisionens formål er at undersøge, om de sociale områder administreres betryggende og i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis, herunder at foretage en kritisk gennemgang af forretningsgange og de i forbindelse hermed etablerede kontrolforanstaltninger.

Revisionen af de sociale områder er planlagt og udført i overensstemmelse med reglerne i kommunens revisionsregulativ samt gældende revisions- og regnskabsbekendtgørelser.

Revisionen har indledningsvis bestået i en gennemgang og vurdering af de forretningsgange og interne kontroller, hvor risikoen for væsentlige fejl og mangler er størst.

Intern kontrol og forretningsgange

Ved revisionen af de enkelte områder har vi efterprøvet, om de eksisterende forretningsgange med tilhørende kompetencefordelingsplaner og interne instrukser samt sagsbehandling, herunder anvendelse af it-systemer, er hensigtsmæssige og betryggende i kontrolmæssig henseende.

Ledelsestilsyn	
Observation	Prioritet
<p>I forbindelse med vores gennemgang af området i 2009 blev det konstateret, at ledelsestilsynet i forvaltningen ikke i tilstrækkelig grad opdagede og rapporterede faktiske fejl og mangler i de gennemgåede sager. Ledelsestilsynet for 2009 har været udført på samme måde, som i 2008.</p>	
Risiko	
<ul style="list-style-type: none"> • Sagsbehandling afviger fra de ledelsesmæssigt fastlagte politikker og retningslinjer. • Manglende sikring af kvaliteten i sagsbehandlingen, herunder overholdelse af lovgivning med tab af refusion til følge 	
Anbefaling	
<p>Vi anbefalede i forbindelse med udførelse af revisionen for 2008, der blev udført i 2009, at ledelsen udarbejdede et nyt koncept for ledelsestilsyn, som skulle iværksættes hurtigst muligt. Dette er fortsat vores anbefaling.</p>	
Ledelsens kommentarer og tiltag	
<p>Socialforvaltningen har med virkning fra regnskabsåret 2010 indført et skærpet ledelsestilsyn for personsager med statsrefusion inden for serviceloven, pensionsloven, aktivloven og integrationsloven. Der er i detaljerede interne retningslinjer for det skærpede ledelsestilsyn - som nu gennemføres 2 gange årligt mod tidligere 1 gang årligt - nærmere beskrevet myndighedschefens og områdechefens ansvar samt, hvordan gennemgangen af de personsager, der ved stikprøvekontrollen er udtaget til ledelsestilsynet, skal udføres, herunder ved brug af detaljerede tjekskemaer inden for de forskellige ydelsesområder. Det er desuden beskrevet i retningslinjerne, hvornår og hvordan der skal ske indberetning til det ansvarlige fagkontor ved konstaterede mangler i kvaliteten i sagsbehandlingen. Herudover gennemføres der desuden 2 årlige skærpede centrale ledelsestilsyn af de lokale ledelsestilsyn, hvor såvel de fysiske sager som de udfyldte tjekskemaer og myndighedschefens samlede konkluderende notat om ledelsestilsynet vil blive efterkontrolleret.</p>	
Ansvarlig	Tidsfrist
MR - kontor for Handicappede og Psykisk syge	Er gennemført

Berigtigelse af statsrefusion

Observation

Prioritet

I forbindelse med vores gennemgang af området i 2009 blev det konstateret, at der ikke - som en naturlig del af forretningsgangen i forbindelse med konstatering af administrative fejl i sagsbehandlingen - blev foretaget korrektion af statsrefusionen.

Risiko

Udgifter, som er udbetalt på grund af administrative fejl, medtages uretmæssigt i kommunens refusionsregnskab.

Anbefaling

Vi anbefaler, at forvaltningen indskærper overholdelse af forretningsgangen vedrørende berigtigelse af statsrefusion, at kontrollen med ovenstående forretningsgang indarbejdes i det fremtidige ledelsestilsyn.

Herudover bedes forvaltningen oplyse hvilke initiativer, der er iværksat i løbet af 2009 samt en stillingtagen til omfanget af administrative fejl, som indgår i refusionsregnskabet for 2008 og 2009.

Ledelsens kommentarer og tiltag

Socialforvaltningen vil indskærpe over for myndighedscentre at overholde forvaltningens forretningsgang samt udbygge ledelsestilsynet med forretningsgangens overholdelse.

Bagudrettet iværksætter forvaltningen en kontrol for at sikre, at der er sket berigtigelse af statsrefusion i alle sager med administrative fejl i 2008 og 2009.

Ansvarlig

Tværgående Økonomikontor

Tidsfrist

Indskærpelsen om overholdelse af forretningsgangen er sket. Udbygget ledelsestilsyn og bagudrettet kontrol med berigtigelser iværksættes straks

4.6 Salg af pladser, juridisk-kritisk revision

Som et led i vores juridisk-kritiske revision for regnskabsåret 2009 har vi gennemgået takstberegning i forbindelse med opkrævning af betaling for salg af pladser på forvaltningens institutioner til andre kommuner. Socialforvaltningen har i årsregnskab 2009 oppebåret 250,2 mio.kr. for salg af pladser i institutioner og tilbud, som for størsteparten er omfattet af rammeaftalen på social- og specialundervisningsområdet for voksne indgået mellem Region Hovedstaden og kommunerne i hovedstadsregionen.

Takstberegningen for salget af alle pladser følger rammeaftalens bestemmelser, hvor der med Rammeaftale 2009 blev vedtaget en ny takstberegningsmodel.

Socialforvaltningen har udarbejdet supplerende interne retningslinjer for takstberegningen, som for 2009 er benævnt "Grundlag for takstberegninger, jf. møde den 24. september 2008."

Forvaltningen har den 19. marts 2010 udarbejdet nye retningslinjer: "Vejledning til takstberegning i Socialforvaltningen - 2010."

Takstberegning

Observation

Prioritet

Gennemgangen af Socialforvaltningens takstberegninger for 2009 har givet anledning til en række bemærkninger af principiel og konkret karakter.

Vi er dog af den opfattelse, at reglerne på området på flere punkter er uklare, og Socialforvaltningen har derfor valgt at rette henvendelse til Socialministeriet.

Derudover har Socialforvaltningen til os oplyst, at

- Forvaltningens centrale kontorer ikke for 2009 har anvendt reglerne på en ensartet måde
- Forvaltningen har udarbejdet nye retningslinjer for 2010
- Takstberegningerne for 2011 vil foreligge inden udgangen af 2010
- På flere områder mangler der valide belægningstal.

De nye retningslinjer af 19. marts 2010 er efter vores opfattelse stort set tilfredsstillende bortset fra følgende:

- Det nævnes i retningslinjerne: "På øvrige områder er der ikke valide belægningstal, hvorfor efterregulering ikke kan indregnes." Dette drejer sig ifølge forvaltningen om institutionerne under §§ 104, 109 og 110 - i alt 29 institutioner.
- Reglerne for belægningstallet - gennemsnittet af de faktiske tal for de to foregående år - er fortsat ikke nævnt i den nye vejledning.

Takstberegning

Risiko

Der er risiko for, at kommunens takstberegninger ikke lever op til gældende bestemmelser, og at kommunen lider økonomiske tab som følge af manglende efterregulering på grund af ikke valide belægningstal.

Anbefaling

Vi skal anbefale, at Socialforvaltningen snarest muligt foretager en opstramning af den interne kontrol, der sikrer dels overholdelsen af gældende regler for takstberegningerne dels udarbejdelsen af taksterne før starten af det nye regnskabsår.

Desuden finder vi det meget væsentligt, at Socialforvaltningen på alle områder sikrer tilstedeværelsen af korrekte og fyldestgørende aktivitetsregistreringer, så også ajourførte belægningsprocenter kan opgøres til brug for takstberegningerne.

Ledelsens kommentarer og tiltag

Socialforvaltningen er enig med revisionen i, at der er behov for en forbedring af arbejdet med takstberegninger og har derfor nedsat en arbejdsgruppe med dette formål. Forvaltningen er enig i revisors betragtninger om, at der skal gøres noget og er som følge heraf i gang med at tilvejebringe fyldestgørende aktivitetsregistreringer på alle områder som grundlag for en mere sikker takstfastsættelse. Taksterne for 2011 og frem over vil blive fastsat forud for det nye år, sådan som det også var tilfældet med taksterne for 2009, men ikke med taksterne for 2010.

Socialforvaltningen har under drøftelserne med revisionen konstateret enkelte forskelle i forståelsen af de gældende regler om takstfastsættelse. Det skyldes navnlig modstridende udmeldinger fra Socialministeriet. Derfor har Socialforvaltningen i forståelse med revisionen henvendt sig til Socialministeriet for at få skabt større klarhed omkring reglerne.

Ansvarlig

Tværgående Økonomikontor og Drifts- og udviklingskontorerne

Tidsfrist

Er igangsat og forventes afsluttet i 3. kvartal 2010

4.7 Omkostningsdisponering og Betalingssystemer

Vi har gennemgået manuelle og programmerede kontroller i KØR hos Koncernservice. Selvom Socialforvaltningen selv varetager bogføring mv. og ikke sender godkendte bilag til bogføring mv. i Koncernservice, er der en række af de kontrolmangler som vi har observeret og forelagt Koncernservice, der gælder anvendelse af systemet generelt og dermed også gælder for Socialforvaltningen. Dette afsnit er derfor primært af orienterende karakter.

Omkostningsbilag printes ud og godkendes inden de bogføres i KØR, men da fakturaflow ikke er fuldt implementeret i 2009, er der ikke en egentlig dokumentation for, at der også bogføres i henhold til det der er godkendt.

Ifølge det oplyste implementeres løbet af 2010 og 2011 workflow på alle niveauer, således at attestati-on og anvisning på omkostningsbilag skal ske elektronisk. Herved bør systemet sikre, at det kun er de berettigede, som kan anvise og attestere. Det er dog af stor betydning, at der fastsættes passende be-løbsgrænser for, hvad de enkelte medarbejdere har af beføjelser til henholdsvis at attestere og anvise for.

Vi har konstateret, at der ikke er etableret sikkerhed i KØR mod, at medarbejdere med bogføringsad-gang samtidig kan foretage udbetalinger til sig selv. Der foretages kun delvis kompenserende kontrol for dette, idet der i et vist omfang sker stikprøvevis gennemgang af bogføringen. Vi har anbefalet Koncernservice, at der i systemet blokeres for, at medarbejdere kan udbetale til sig selv. Endvidere bør der være en tættere kontrol med andre udbetalinger end løn til kommunens medarbejdere.

Vi har observeret, at kontrollen med brugeradgang til kreditorstamdata hos Koncernservice ikke er fuldstændig. Vi har derudover observeret, at en række medarbejdere i Koncernservice med adgang til kreditorstamdata også har adgang til manuel oprettelse af fakturaer og bogføring af fakturaer. Det gi-ver mulighed for, at de pågældende personer kan bogføre omkostninger og vælge betalingsmodtager uden kontrol. Vi har anbefalet, at medarbejdere med adgang til opdatering af stamdata ikke samtidig har mulighed for at bogføre fakturaer og gennemføre betalinger.

Vi har fået oplyst, at der ikke sker systematisk udligning af åbne kreditnotaer. Det kan medføre, at åbne udeståender ikke bliver afviklet. Vi har anbefalet, at der etableres procedurer herfor.

4.8 Generelle it-kontroller

Vi har foretaget revision af generelle it-kontroller for Koncernservice (KS) og deres aktiviteter i relati-on til drift, sikkerhed og vedligeholdelse af den fælles infrastruktur for kommunen. Generelle it-kontroller er de kontroller, som er etableret i og omkring kommunens væsentlige it-platforme med henblik på at opnå en velkontrolleret og sikker it-anvendelse samt dermed også understøtte kontroller i it-baserede forretningsprocesser.

På baggrund af vores revision er det vores vurdering, at de generelle it-kontroller som Koncernservice har ansvaret for, på en række områder ikke har været hensigtsmæssigt udformet og opretholdt i 2009, og det er samlet set vores vurdering, at de generelle it-kontroller ikke er fuldt betryggende. Vi har så-ledes konstateret følgende væsentlige svagheder i de interne kontroller, der varetages af Koncernser-vice:

- Den opsatte sikkerhed i kommunens Windows lokalnetværk er på en række områder ikke be-tryggende, og sikkerheden i Windows områderne for de enkelte forvaltninger afviger en del fra hinanden.
- Kommunens håndtering af adgang til systemer og data mangler formalisering - dels i forhold til godkendt procedurer, og dels i forhold til dokumentation af rettigheder. Vi har således konstate-

ret, at der ikke for alle tildelte adgange foreligger dokumentation, at der ikke er en fast proces til håndtering af fratrædelser, og at periodisk review af adgange ikke er formaliseret. Disse forhold underbygges endvidere af vores gennemgang af oprettede brugere i Windows lokalnetværket.

- Procedurer for backup og reetablering er ikke dokumenteret i tilstrækkelig grad, og der mangler en formel procedure for periodisk test af, at sikkerhedskopier kan anvendes til at genskabe de originale systemer og data.
- Der er ikke udarbejdet en overordnet og ledelsesgodkendt it-risikoanalyse, som dækker de områder og aktiviteter, der varetages af Koncernservice.
- Der er ikke udarbejdet en it-beredskabsplan for kommunen og for Koncernservice. Beredskabsplanlægningen bør tage udgangspunkt i den ovenfor nævnte it-risikoanalyse.
- Der er ikke udarbejdet en hensigtsmæssig politik for håndtering af logning af it-sikkerhedshændelser i de anvendte netværks- og infrastrukturkomponenter, herunder procedurer for opfølgning og respons på registrerede sikkerhedshændelser.

Vi har fået udleveret KMDs generelle revisionserklæring dækkende alle KMDs kunder, men har ikke kunnet anvende denne i nævneværdig grad til vurdering af kontrol og sikkerhed for de it-platforme, som kommunens egne, væsentlige systemer driftes og afvikles på. Vi har foreslået kommunen at få udarbejdet en specifik erklæring for kommunens systemer driftet hos KMD, men har fået oplyst, at kommunen ikke har ønsket en sådan udarbejdet for i år. Vi kan derfor ikke udtale os om, hvorvidt sikkerheden på disse områder er tilstrækkelig, men kan konstatere, at it-sikkerhedsregulativet efter vores opfattelse ikke er efterlevet for så vidt angår outsourcingforholdet til KMD.

Periodisk review af adgange til systemer og data		
Observation	Prioritet	X
Vi har fået oplyst, at ansvaret for den periodiske revurdering af tildelte rettigheder til brugere er placeret hos de enkelte it-sikkerhedsledere i de respektive forvaltninger og afdelinger.		
Vi har endvidere fået oplyst, at disse periodiske revurderinger enten ikke udføres eller ikke dokumenteres for alle forvaltninger og afdelinger.		
Risiko		
Manglende eller utilstrækkelig periodisk revurdering af tildelte rettigheder til brugere medfører risiko for, at brugeres rettigheder bliver utidssvarende og ikke afspejler deres arbejdsmæssigt betingede behov.		
Anbefaling		
Vi anbefaler, at der i samtlige forvaltninger og afdelinger periodisk foretages en dokumenteret revurdering af tildelte rettigheder til relevante systemer og platforme.		
Ledelsens kommentarer og tiltag		
Socialforvaltningen er enig i, at der bør ske en periodisk vurdering af tildelte rettigheder og vil derfor indskærpe arbejdsstederne om at overholde sikkerhedsregulativets krav herom.		

Periodisk review af adgange til systemer og data

Ansvarlig	Tidsfrist
It - og Ledelsesinformation	Straks

4.9 Institutionsbesøg

X

Vi har foretaget 10 uanmeldte besøg hos institutioner, hvor vi har gennemgået:

- Likvide beholdninger
- Lønadministration
- Omkostningsbilag
- Anlægsaktiver
- Fuldmagtsforhold
- Bogføringsrutiner

Besøgenes formål er at undersøge, om institutionernes økonomifunktion varetages betryggende og i overensstemmelse med gældende regler for kommunen og for forvaltningen.

I henhold til kasse- og regnskabsregulativets bilag om kassevirksomhed skal der være 2 personer om at disponere.

Fuldmagtsforhold

Observation	Prioritet
Under vores gennemgang af lokale bankkonti har vi i flere tilfælde identificeret, at en række medarbejdere har alenefuldmagt til at hæve kontanter i bankerne.	X
Risiko Forholdet er i modstrid med kommunens kasse- og regnskabsregulativ og medfører risiko for besvigelser.	
Anbefaling Vi anbefaler, at procedurer tilrettelægges, så alenefuldmagt ikke gives.	
Ledelsens kommentarer og tiltag Socialforvaltningen vil bede KS, som varetager tildeling af bankfuldmagter, om at sikre, at tildelingerne er i overensstemmelse med kasse - og regnskabsregulativet.	
Ansvarlig	Tidsfrist
Tværgående Økonomikontor	Straks

Kassevirksomhed		
Observation	Prioritet	X
Vi har konstateret, at kasse- og regnskabsregulativets bilag om kassevirksomhed, om førelse og bogføring af kasserapporter samt optælling og afstemning af kassebeholdning ikke er implementeret i forvaltningen.		
Risiko		
Et af formålene med Kasse- og regnskabsregulativets bilag er at udarbejde fælles regler og sikkerhedsniveau på ensartede områder. Det skulle give kommunen stordriftsfordele.		
Bilaget om kassevirksomhed er et område, der giver kommunen stordriftsfordele, blandt andet ved at reducere antallet af kasser. Manglende implementering af bilaget medfører, at stordriftsfordelene ikke nås.		
Anbefaling		
Vi skal anbefale, at forvaltningen implementerer kasse- og regnskabsregulativets bilag om kassevirksomhed.		
Ledelsens kommentarer og tiltag		
Socialforvaltningen er enig i anbefalingen og kan oplyse, at forvaltningen har afventet nogle umiddelbart forestående ændringer i bilaget om kassevirksomhed, som ifølge Økonomiforvaltningen vil ske om kort tid. Socialforvaltningen vil på denne baggrund ændre sin forretningsgang for kassevirksomhed.		
Ansvarlig	Tidsfrist	
Tværgående Økonomikontor	August 2010	

Budgetopfølgning		
Observation	Prioritet	X
Vi har konstateret, at den månedligt udførte budgetkontrol ikke synliggøres ved hjælp af oplysning og påtegning på det benyttede materiale.		
Risiko		
Det er ikke efterfølgende muligt at konstatere, om budgetkontrollen har givet anledning til bemærkninger om mer- eller mindreforbrug.		
Anbefaling		
Vi skal anbefale, at den udførte budgetkontrol dokumenteres i et notat.		
Ledelsens kommentarer og tiltag		
Socialforvaltningen er enig i, at den månedlige budgetkontrol skal synliggøres, herunder ved påtegning af det benyttede materiale, og forvaltningen vil indskærpe institutionerne herom. Socialforvaltningen vil desuden overveje, hvordan tilsyn hermed kan indgå i de årlige kasseeftersyn, som udføres af Koncernservice.		

Budgetopfølgning

Ansvarlig

Drifts- og Udviklingskontorerne

Tidsfrist

Straks

Kontrol af lønindberetninger

Observation

Prioritet

Under vores gennemgang af indberetninger til lønportalen har vi i flere tilfælde konstateret, at der ikke var foretaget kontrol af indberetningerne, og at indberetninger og kontrol var foretaget af samme person. Det fremgår af kommunens generelle retningslinjer for anvendelse af Københavns Kommunes personaleadministrative system, at sikkerheden mod tilsigtede fejl opnås som hovedregel kun ved at forhindre, at enkeltpersoner kan påtage sig fuld kontrol over hele forretningsgangen.

Risiko

Manglende kontrol af indberetninger til lønsystemet. En person har i flere tilfælde indtastet og efterfølgende kontrolleret egne indtastninger, som medfører risiko for besvigelser og utilsigtede fejl.

Anbefaling

Vi anbefaler, at indberetninger til lønsystemet udføres i overensstemmelse med kommunens retningslinjer.

Ledelsens kommentarer og tiltag

Socialforvaltningen vil indskærpe om overholdelse af forvaltningens retningslinier.

Ansvarlig

Drifts- og Udviklingskontorerne

Tidsfrist

Straks

Manglende bogføring af beboermidler

Observation

Prioritet

Opbevaringen af beboernes midler har medført følgende iagttagelser:

- I flere tilfælde, hvor kommunen administrerer beboernes midler, foreligger der ikke værgeaftale/administrationsaftale.
- Beboernes midler bogføres ikke i alle tilfælde på særskilte konti.

Det fremgår af forretningsgangen, at såfremt institutionen undtagelsesvist opbevarer værdier for beboerne, skal dette fremgå af administrationsaftalen. Kontanter, bankbøger, værdipapirer skal registreres i kommunens regnskab og registreres på CPR-nr.

Manglende bogføring af beboermidler**Risiko**

Den manglende registrering medfører risiko for, at beboernes midler ikke kan opgøres nøjagtigt.

Vi anbefaler, at forvaltningens forretningsgang følges.

Ledelsens kommentarer og tiltag

Socialforvaltningen vil indskærpe om overholdelse af forvaltningens retningslinier. Det kan tilføjes, at en fælles forretningsgang for hele kommunen er under udarbejdelse.

Ansvarlig

Drifts- og Udviklingskontorerne

Tidsfrist

Straks